

(กสม.แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 3/2564)

กสม.เห็นชอบให้นายแพทย์ พัทธ์กษณ์พล บุญยมาลิก เป็นเลขาธิการ กสม.คนใหม่
- เผย สตช. สำนักงาน ป.ป.ส. เตรียมแก้ไขระเบียบการตรวจหาสารเสพติด ณ ด่านตรวจ
โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศตามข้อเสนอแนะของ กสม.

วันที่ 7 ตุลาคม 2564 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายวัสสันต์ ภัยหลีกส์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนายชนินทร์ เกตุปราษฎ์ รองเลขาธิการ กสม. แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 3/2564 โดยมีวาระสำคัญดังนี้

1. กสม.เห็นชอบให้นายแพทย์ พัทธ์กษณ์พล บุญยมาลิก ผู้ตรวจราชการ สธ. เป็นเลขาธิการ กสม.คนใหม่

ตามที่สำนักงาน กสม. ได้รับสมัครบุคคลเข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (เลขาธิการ กสม.) ตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2564 และคณะกรรมการสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ กสม. ได้ดำเนินการจัดให้มีการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครเข้ารับการสรรหา จำนวน 2 ราย ต่อสาธารณะพร้อมตอบข้อซักถาม เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น ปัจจุบัน การดำเนินการสรรหาและคัดเลือกได้เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่ง กสม. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในการประชุมครั้งที่ 10/2564 เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2564 มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้นายแพทย์ พัทธ์กษณ์พล บุญยมาลิก ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ กสม. ต่อไป

ทั้งนี้ นายแพทย์ พัทธ์กษณ์พล เป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทด้านการบริหารธุรกิจ (M.B.A) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และด้านนโยบาย การวางแผน และเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข (M.Sc.) มหาวิทยาลัยลอนดอน สหราชอาณาจักร และปริญญาเอกด้านสาธารณสุขศาสตร์ (Ph.D.) จากมหาวิทยาลัยจอนส์ ฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา

สำหรับประสบการณ์การทำงานที่สำคัญ นายแพทย์ พัทธ์กษณ์พล เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และผู้ช่วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีผลงานวิจัยและวิชาการในด้านสุขภาพจิตและการสาธารณสุข และเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์

2. พม. สตช. และสำนักงาน ป.ป.ส. วางแนวทางแก้ไขระเบียบและจัดทำแนวปฏิบัติการตรวจค้นและตรวจหาสารเสพติด ณ ด่านตรวจ โดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศตามข้อเสนอแนะของ กสม.

กรณีนี้ สืบเนื่องจาก กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนจำนวนรวม 20 คำร้องในปี 2563 กล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ณ ด่านตรวจของสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายแห่งปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจหาสารเสพติดในร่างกายหรือการตรวจค้นยานพาหนะ โดยละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เช่น มีการเลือกตรวจหาสารเสพติดเฉพาะบุคคลเพศชาย ไม่แสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ ไม่แจ้งเหตุอันควรสงสัย ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้วาจาไม่เหมาะสมต่อบุคคลหลากหลายทางเพศ ไม่มีห้องน้ำสำหรับการจัดเก็บปัสสาวะที่มิดชิด หรือไม่มีห้องน้ำเฉพาะสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2564 จึงมีข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) จัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ที่เหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ หรือจุดสกัด เพื่อให้การตรวจค้นและการตรวจหาสารเสพติดมีการปฏิบัติโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคล และในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข ในปีสภาวะควรจัดให้มีสถานที่มิดชิด นอกจากนี้ยังเสนอให้ สตช. และสำนักงาน ป.ป.ส. ปรับปรุงวิธีการในการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดของเจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสม โดย สตช. ควรกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรการปฏิบัติที่ถูกต้องของ สตช. อย่างเคร่งครัด รวมทั้งกำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดทำบันทึกการค้นไว้ทุกครั้งเพื่อเป็นหลักฐานให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้

ล่าสุดเมื่อเดือนกันยายน 2564 ที่ผ่านมา พม. มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงาน กสม. ระบุว่า พม. โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงาน ป.ป.ส. และ สตช. ได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของ กสม. ในกรณีนี้ สรุปได้ดังนี้

1) สำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการโดยเร่งด่วนในการปรับปรุงแก้ไขอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและเงื่อนไขการตรวจหาสารเสพติดในร่างกาย ซึ่งจะมีการกำหนดให้มีสถานที่ตรวจหรือห้องน้ำที่มิดชิดโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ทางเพศ เพศสภาพ เพศสภาวะ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งการใช้กิริยาจาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ต้องสุภาพและละเว้นการล้อเลียนหรือดูหมิ่นในความแตกต่างทางเพศของบุคคล

2) สตช. ได้มีหนังสือแจ้งไปยังตำรวจภูธรภาค 3 และภาค 4 ซึ่งเป็นพื้นที่เกิดเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของ กสม. โดยแจ้งแนวปฏิบัติในบริเวณจุดตรวจที่ไม่มีห้องน้ำให้มีการนำผู้ได้รับการตรวจไปยังบริเวณใกล้เคียงที่มีห้องน้ำหรือนำไปที่สถานีตำรวจ ให้มีการบันทึกภาพเคลื่อนไหวการปฏิบัติหน้าที่บริเวณจุดตรวจ และให้ใช้กิริยาจาที่สุภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้น

ทั้งนี้ สตช. และสำนักงาน ป.ป.ส. จะนำแนวปฏิบัติด้านการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ตาม พ.ร.บ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ไปปรับใช้เพิ่มเติมในการจัดทำแนวปฏิบัติการตรวจหาสารเสพติดและแนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจหาสารเสพติด เพื่อให้การปฏิบัติงานคำนึงถึงการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของ กสม.ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

7 ตุลาคม 2564